1729 — 1891 ՓԵՏՐՎԱՐ 27 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ — 1308 ՐԷՃԷՊ 29 — ՍԷՑԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐՔԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ՓՈԼԻԹԻՔԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՆԱՅԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

{صاحب امتياز: جيوه‌لكيان}

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԷ

ԱԲՕՆԷ ՇԷՐԱՅԻՏԻ

	12 Աւլըք	6 Աւլըք	3 Աւլըք
ԻՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէհբուպէ 20 ղրուշտուր

ԻԼԱՆԱԹ ՇԷՐԱՅԻՏԻ

Խուրէբխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի Ճատտէսինտէ Նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան Խանը ...

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ...

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Աթինա կազէթալարընտա օգունտըղըմա կէօրէ, էլան Նունանիսթանտա իգամէթ իտէն Կիրիտ միւլթէճիլէրինին մէնֆաաթլընա օլարագ Աթինա թէաթրօլարընըն պիրիսինտէ պիր օյուն իճրասը գարարլաշտըրըլմըշ իքէն, թարաֆը հիւքիւմէթտէն վէրիլէն էմր իւզէրինէ, բոլիս իտարէսի մէզքիւր օյունըն իճրասընը մէն էյլէմիշ տիր։

Տէրսաատէթ Բարա վէքիլի սապըգ Մօնսէնեօր Բօթէլլինին խագընտա գարարնամէյի բիւթպէսինէ թէրքի օլունաճաղը Րօմատան խապէր վէրիլիյօր։

Վիէննատա նէշր օլընան Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէնին ախպարի իքի կիւն Պէլկրատա վիւրուտ իտէն Նիւսխէլէրի Սըրբ մէմուրլարը թարաֆընտան զապթ ու միւսատէրէ օլընմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւն Րուսիա իմբէրաթօրըն նէվմը վէլատէթի օլմագ հասէպիյլէ Պէյօղլունտա Րուսիա սէֆարէթխանէսի քիլիսէսինտէ պիր թէշէքքիւր տուասը օգունուպ, պունտա սէֆարէթ ...

Բէչլէմ 10 մարտ

Սօֆիա վէ Ֆիլիպէ Լաթին սէրբիսգօբօսը Մօնսէնեօր Մէնինի Պուլղարիստանա հարէքէթ իթմիշ տիր։

Մօնագօ 10 մարտ

Բրէնսէս Մարի Գանթաքիւզէն վէֆաթ իթտի։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊՈՒ ԱՔՇԱՄՔԻ

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ

ՊԱԼՕՍԸ

Պու աքշամ Պէյօղլունտա Նէնի Ֆրանսըզ Թէաթրօսընտա Ազգանուէր հայուհեաց Ընկերութիւնա ևանէթէն մունթազամ պիր պալօ վէրիլէճէկի մալիւմ տիր։

Ֆուգարա գըզ չօճուգլարընըն թաալիմ ու թէրպիյէսինէ մէճճանէն մուավէնէթ իթմէք մագսատը խայրմէրըսէտիյլէ թէշէքքիւլ իթմիշ օլուպ պիր գաչ սէնէլէրտէն պէրու պու մագսատընին վիւճուտընա պիր սուրէթը ֆէտաքէարանէտէ սարֆը մէսաի իթմէքտէ պուլընան վէ Նիսվանը մէարիֆփէրվէրանէտան միւրէքքէպ օլան Ազգ. հայուհեաց ճէմիյէթը խայրիյէսինին իշպու թէշէպպիւսը միւֆիտի նաիլը մուվաֆֆագիյէթը ազիմէ օլմագ իւզրէ Ունճեան սաատ. Աբիկ էֆէնտի հազրէթլէրինին թաճիթը բիւլաստէթինտէ պուլընան գօմիթէի մախսուսը թարաֆընտան իհթիմամաթը ճանսիպա ...

... տախի իւմէ մախսուս օլտուղընտան, պու թէտպիր միւնթէխապ պիր խալգըն մէզքիւր ֆամիլեաճա պալոտա հազըր պուլընաճաղընա տա պիրճա պիր թէեմինաթ աատ օլընապիլիր։

Մօնսէնեօր Օրէլեան կազէթասը ալափը. Օրացոյցն Պիլէճիքտէ էլան իսթիմալ իտիլմէքտէ օլտուղընտան տօլայը Պիլէճիքտէն Թուրքէ նագըլ մըշ օլան մէքթուպը տիւնքի Նիւսխէսինտէ գիրը էյլէտիքտէն սօնրա, պէր վէճհը աթի պէյանը միւթալէա էյլէմիշ տիր.

Էկէր Թուրքէին վէրտիյի հավատիս սահիհ իսէ Ճամճեան էֆէնտի (Պրուսա մէրխասասը) հիւքիւմէթը Սէնիյէնին էմրինէ իթթիպաը էյլէմէտիկինտէն վէ պէյն էլ ճէօմաաթ գըլլ ու գալը մուճիպ օլտուղընտան, պիզճէ իքի գաթ գապահաթը սայըլըր։

Այրի Տիկին Նարդուհի Գ. Փանոսեան, Տ. Աղեքսանդր Գ. Փանոսեան, Տ. Օննիկ Գ. Փանոսեան, Տ. և Տիկին Գր. Շամտանճեան և իրենց զաւակունք, Տ. և Տիկին և Օր. Սելիմիյէճեան, Տ. և Տիկին Միքայէլ Մոմճեան և իրենց զաւակունք, Վսեմ. Ասպետ Ա. տը Զունդ, Տիկին Տիրուհի Մ. Մոմճեան և իր զաւակունք, Տիկին Տօզթեօր Սերոբեան և իր որդիք, Տ. և Տիկին Պետրոս Մոմճեան և իրենց զաւակունք, Տ. և Տիկին Աբեթիկ Նեվրուզ, Տ. և Տիկին Միքայէլ Մինասեան և իրենց զաւակունք, Օր. Տիրուհի Յ. Փանոսեան, ինչպէս նաեւ Շամտանճեան, Սիւն- ...

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԷ ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑԷ

Ռօմատան խպար օլունտըղընա կէօրէ, Մ. Բլէպանօ՝ ըէիսը վիւքէլա Մ. տը Ռուտինի իլէ միւթթեֆիգ իւլ էֆքեարը օլարագ Մէճլիսը մէպուսանա պիր թեքլիֆ ուերմէյան իթմիշ օլուպ, իշպու թեքլիֆ մաւճիպինճէ, մէճլիսը մեզքիւր՝ գապինէթօ Թարաֆընտան թանզիմ օլընան Թէնզիհաթ վէ Թասարրուֆաթ բըրօգրամընը գապուլ խուսուսւնտա իթմէյէ- գալ պապտէ Մէճլիսը մէպուսանտա ճէրէյան խտէճէք միւզաքերաթ՝ գապինէթօ հազգընտա էմնիյէթ վէ եա թէզէրիֆ գարարընը ինթաճ խտէճէկլէրտէն, օ հալտէ գապինէթօնըն մէվգըի՝ տաղհա վազիհ սուրէթտէ թէայյուն խտէճէք տիր.

Մ. Մէնօթթի Կարիպալտինին Իթալիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան պիր մէմուրիյէթի հարիջ օլարագ Գըրմըզը տէնիզտէ Մասաւայա ազիմէթ իթմիշ տիր. Մումաիլէյհ՝ Մասաւատա պուլունան նիզամ ասաքիրինին եա թեքմիլ վէ եա պիր գըսմը եէրինէ պիր պաշը պօզուգ ֆըրգասը իգամէսի մասլահաթինին գաապիլ օլուպ օլմատըղընը մաքալինտէ թէտգիգ խտէճէք տիր.

* *

Մասաւատա պուլունան Իթալիա ասքէրի զապըթանընտան օլուպ տախըրէն մէմալիքը էճնէպիյէյէ ֆիրար իթմիշ օլան միւլազիմ Լիվրաքի՝ պու քէրրէ Ռօմանըն Սէէօլօ հագէթթասընա մաւֆասսալ պիր մաքթուպ իրսալ իթմիշ, վէ ֆագաթ պունտա Թըէլլօ-նօ հագէթթասընըն քէնտիսինէ խնատ իթտիկի չուլմ ու իթխասաթը ասլա թէքզիպ իթմէմիշ տիր. Զաւիթը մումաիլէյհ՝ պու խուսուստաքի մէսուլիյէթին տաղհա պէօյլէ մէմուրլարա աիտ օլտուղընը, վէ Մասաւա բօլիս հէյէթինին՝ պաշը էշխասըն վիւճուտընը մէյտանտան գալտըրմագ իւզրէ էմըր գաթ ալմըշ օլտուղընը, վէ պու սուրէթլէ 800 քիշի գաթլ ու թելէֆ խտիլտիկինի պէյան իթմիշ տիր. Ռօմատա էֆքեարը ումումիյէ՝ տիւշարըէհէյէճան օլուպ, օլ պապտէ թահգիգաթը չէտիտէ ինըրասընը թալէպ խտէյօր.

(Մօնիթէօր)

Պէթէրսպուրկտան խպար օլընտըղընա կէօրէ, գալթէն մէվճուտ օլուպ ֆագաթ թէշքիլաթը ասքէրիյէսի պուլունմայան Ռուս մուսթահֆըզ ասքէրի՝ գարիպէն սուրէթտէ միւքէմմէլէտէ թէնսիգ օլունաճագ տըր. Ասաքէրը մէրգումէ ալը պիր սընֆ օլարագ նիզամ վէ իհթիյաթ ասքէրինէ իլհագ օլունաճագ, վէ եալըճաք մախսուսէ իլէ միւսթագիլ ֆըրգալարա թագսիմ խտիլէճէք տիր.

Ալէմանիատա Սըանտաւ ֆապրիգասընտա ֆէվգէլատէ պիր չալըշմագ իլէ սիլահ իմալինէ տէվամ օլընտըղը՝ Պէրլինտէն ալընան սօն խապէրլէրտէն անլաշըլմըշ տըր. 1888 սէնէսինտէ գապուլ օլունան եսլիհաի ճէտիտէ վէ ալէյխուսուս տիւմանսըզ պարութ իլէ ֆիշէնքլէր վէ թօբլար տախի մաղալը մէզքիւրտէ իմալ օլունմագտա տըր.

Գրուբ ֆապրիգասընըն բէք չօգ սըբբարըշլարը պուլընըպ, պունլարը եէթիշտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլամատըղընտան, Ալէմանիա հարպիյէ նեզարէթի՝ լիւզումը կէօրիւլէն պիր [illegible]

Հարպիյէ նեզարէթի՝ սըբբարըշլարըն սէրիան իճրասընը թալէպ իթտիկինտէն, Սըանտաւ ֆապրիգասընըն ամէլէսի՝ 16900 նէֆէրէ իպլաղ օլունմըշ տըր. Ամէլէի մէրգումէնին 5400 նէֆէրի՝ նէվիճատ թիւֆէնքլէր, 3600 նէֆէրի՝ կիւլլէ, 3800 նէֆէրի՝ տիւմանսըզ պարութ, 1500 նէֆէրի՝ թօբ վէ 2600 նէֆէրի տէ՝ ֆիշէնք իմալի իչիւն կէճէ կիւնտիւզ չալըշմագտա տըրլար. Ամէլէի մէրգումէյէ 6շար մարգտան 10ար մարգա գատար կիւնտէլիք վէրիլմէքտէ տիր.

Մէչհուր Վալիանօ գումբանեասընըն տամլարընտան պիրի Թարաֆընտան ագտէմճէ Ինկիլթէրա Պանգասընա 71000 լիրալըգ սախթէ բօլիչալար սիւրիւլմիշ օլտուղընտան, մէզքիւր պանգա՝ Լօնտրա մահքէմէի խսթինաֆիյէսինտէ Վալիանօ գումբանեասը ալէյհինտէ իգամէի տավա իթմիշ, վէ նէթիճէի մուհաքէմէտէ Վալիանօ գումբանեասը մահքիւմ խտիլմիշ օլմագլա, թէմեիզէն Լօրտլար մէճլիսինէ միւրաճաաթ օլունարագ մէճլիսը մեզքիւր տախի մարտըն 5ինտէ Վալիանօ պիրատէրլէրին չախսլարը ալէյհինտէ սատըր օլան խսթինաֆ գարարընը թաստիգ իթմէքլէ պէրապէր, մաղազալարընտա պուլընան բօլիչալարը մէտագիգ վէ մուայենէ խուսուսընտա թէքասիւլ իթմիշ օլտուգլարընտան տօլայը գումբանեանըն մեզքիւր 71000 լիրալը Ինկիլթէրա Պանգասընա իթտա իթմէսինէ գարար վէրմիշ տիր.

Ռուսիատան մէմալիքը սաիրէյէ հիճրէթ էյլէմէք արզուսընտա պուլընըպ Աւսթրիա հուտուտընա եագըն պիր մահալտէն Վիսթուլ նեհրինի կէչմէք խսթէյէն քէօյլիւլէր իլէ Ռուս ժանտարմալարը արասընտա կէչէն հաֆթա չիտտէթլի պիր միւնազաա վուգու պուլարագ, քէօյլիւլէրին պաղըլարը՝ ֆիրարիյա հուտուտը կէչէպիլմիշլէր իսէ տէ, պիր չօգլարը եարալանմըշ վէ տիկէր պագըլարը թութուլուպ Պէթէրսպուրկա կէօնտէրիլմիշ տիր.

Սուտան իւզէրինտէքի հուգուգը հիւքիւմրանիի հագրէթը Բատիշահիի Թաստիգէն Ինկիլթէրա խարիճիյէ միւսթէշարը Սըր Ճ. Ֆէրկիւսօն թարաֆընտան կէչէնտէ Մէճլիսը մէպուսանտա խրատ օլընան նութըգըն Թանաա կէօրիւլէն սուրէթի տիր.

«Սուտան իւզէրինտէքի հուգուգը հիւքիւմրանի՝ միւնհասըրըն զաթը հագրէթը Բատիշահիյէ աիտ տիր. Նամը Նամիի հագրէթը Բատիշահիյէ օլարագ իճրա խտիլէն հիւքիւմէթէ մուգավէլէթ իթմէյէ միւթէճասըր օլանլարա ասի նազարըյլա պագըլմալը տըր. Զաթը հագրէթը Բատիշահի՝ հուգուգը հիւքիւմրանիսինի թէրքետմէմիշ տըր. 1885 «Էնէսի յուլիոսունուն 30ընճը կիւնիւ սալթանաթ Սէնիյէնին Լօնտրատաքի սէֆիրի թարաֆընտան պու պապտէ պիր պէյաննամէ իթա օլընմըշ իտի».

ԹԻԼԷԿՐԱՖ

(Աժանս տը Գօնսթանթինօբլ)

Բարիզ 8 մարտ

Սօպաղհիստան պէրու եաղմըշ օլան եաղմուրլարտան տօլայը Օխթօյլտէքի ալթ եարըըը մէյտանընտա գալապալըգ եօգ իտի. Սաաթ 2 բատտէլէրինտէ օրատա պիր գաչ եիւզ էրպապը մէրագ հազըր պուլունտըղը հալտէ եարըշլար իճրա խտիլմիշտիր. Իլք եարըշա եալընըզ 3 ալթ իշթիրաք իթմիշ տիր. Պու սըրատա հիչ պիր նիւմայիշ վէ հատիսէ վուգուա կէլմէմիշ տիր.

(Աժանս Օրիանթալ)

Բարիզ 9 մարտ

Մէճլիսը մէպուսան՝ պու կիւնքի իճթիմաընտա «բարի միւթիւէլ» տէնիլէն ալթ եարըշլարը պահսլարընըն մէնի հազգընտա ախիրէն իթթիխազ օլընան թէտապիրին ֆէսխ ու իլղասընա տաիր օլան թէքլիֆի րէտտ իթմիշ տիր.

Պիր մէնպաը մէվսուգտան պուրայա վարիտ օլան մալիւմաթ՝ բըրէնս Պիզմարգըն բէք եագըն վագըթտա պէթէրպուրա մէվգըի իգթիտարա կէլէճէյինէ տաիր տիւնքի թէլէկրաֆլարըն վէրտիքլէրի հավատիսի թէէյիտ ու թաստիգ խտէյօր.

Մարսիլիա 9 մարտ

Հինտու-Զինտէն ավտէթ խտէն Գօլօմպօ նամ վաբօր տէրունինտէ եանաի րահտէ պիր գօլէրա վուգուաթը զուհուր իթտիկի՝ սըհհիյէ տաիրէսինճէ խապէր ալընմագլա, մեզքիւր վաբօրըն սըզը պիր գարանթինա թահթընա ալընտըղը վէ պու պապտէ թէտապիրը լազըմէ իթթիխազ գըլընտըղը խապէր ալընմըշ տըր.

ԿՐԱՆՏԻՒԳ ՆԻԳՕԼԱՆԸՆ ՀԻՆՏԻՍԹԱՆԱ ՍԷՑԱՀԱԹԸ

Ռուսիա վէլիահտը կրանտիւգ Նիգօլանըն ախիրէն Հինտիսթանա վուգու պուլան սէյահաթը մալիւմտըր. Վէլիահտը միւշարըէլէյհ՝ իւլքէի մեզքիւրէտէ հայտարապատ հուտուտընա վասըլ օլտըղը զէման հայտարապատ հաքիմի թարաֆընտան Հինտիսթանճա մէշհուր օլան բարս (գարլան ճընսընտան պիր նէվի եըրթըճը հայվան) ավընա տավէթ իտիլմիշ տիր.

Հայտարապատ հաքիմինին էմրը մախսուսը իւզէրինէ բարս ավըյլա իշթիղալ խտէն աւճըլար՝ պիր գաչ կիւն մուլթէմաըլ ճիվար օրմանլարտա տօլաշարագ ավլանաճագ պիր բարս արատըլարը, հաքիմ իլէ կրանտիւգ Նիգօլա տախի Հայտարապատտան հարէքէթ խտէրէք ավ մահալլինէ կիթմիշլէր տիր.

Դեկտեմբէրին 28ինճի աքշամը գօնագ եէրինէ վասըլ օլան ավճըլար Եօրա տէնիլէն մէվգի ճիվարընտան պիր բարս կէչմիշ օլտըղըլարը խապէրինի կէթիրտիլէր կիպի, պազը եէրլիլէր տախի հայվանը պիգզըմթ կէօրմիւշ օլտըղլարընը պէյան էյլէտիքլէրինտէն, օ հալտէ Ինկիլիզ միրալայը Մ. Ժէրար իլէ էրքեանը հարպ զապըթանը՝ հէման ավճըլարը թէրթիպ խտուպ վէլիահտա տախի իխպարը քէյֆիյէթ իթմիշլէր վէ ալթըթ սապահըն սաաթ 9 պուչուղընտա գօնագ եէրինտէն հարէքէթլէ եօլա չըգմըշլար տըր.

Պիր սաաթ սօնրա ավճըլար էթրաֆը եայլըղը, թամամ պիր սաաթ հայվանը արամըշլար իսէ տէ, հիչ պիր չէյ պուլամամըշլարտըր, ալթըգ հայվանըն թէսատիւֆ իթմէկ յէճէյի զանն խտիլմէյէ պաշլանմըշ տըր. Ֆագաթ սաաթ 11է տօղրու հայվանըն գամըշլըգլար արասընտա սըչրամագտա օլտըղը կէօրիւլտիւկինտէն, քէնտիսինի տըշարըյա չըգարմագ իչիւն եարըմ սաաթ գատար ուղրաշըլմըշտըր.

Բարս՝ գամըշլըգտան տըշարը չըգընճա, տօղրուճա կրանտիւգ Նիգօլանըն իւզէրինէ սալտըրմըշ օլտուղընտան, միւշարըէլէյհին սէյահաթը արգատաշը օլան բըրէնս Պարիաթինսքի՝ հայվանտան էքէյինէ ուգագ օլմագլա պէրապէր հէման իւզէրինէ ատէշ իթմիշ տիր.

Պու հալտէ հայվան՝ կրանտիւգ Նիգօլանըն պուլունտըղը մահալէ տօղրու կիթմէքտէն ֆարիղ օլուպ բըրէնսէ տօղրու գօշմայա պաշլամըշ օլտըղընտան, բըրէնս իքինճի տէֆա օլարագ պիր գուրշուն տահա թիւֆէնկինի պօշալթմըշ իսէ տէ, հայվանը վուրամամըշ, վէ ֆագաթ էն սօնրա բըրէնս Օպօլէնսքի թարաֆընտան աթըլան գուրշուն՝ Բարսը եէրէ սէրմիշ տիր.

Վուրուլան բարս 3 եաշընտա գատար թախմին խտիլմէքտէ օլուպ, տէրիսի՝ աթըլան գուրշունլարտան բէք զիյատէ բարէնտար օլմըշ տըր.

Բարս աւճիլէն հայվան՝ Հինտիսթանտա կիւթիւրքէ աղալմագտա օլտուղը հալտէ, կրանտիւգին հայտարապատ մուվասալէթինի միւթեազըգ պու հայվան պուլընըպ թէլեֆ խտիլմէսի՝ պէօյլիւք պիր պախթ վէ թեսատիւֆ եէրի ատտ խտիլմէքտէ տիր.

ՊՏՈՅՏ ՄԸ ԷՋՄԻԱԾՆԱՅ ՇՈՒՐՋ

Անցեալները երբ Ս. Էջմիածնայ ուխտագնացութեաննէս վերադարձանք, մի քանի ընկերներով գացինք այցելել Նահատակ կոյսերու վանքերն, որք Էջմիածնայ խիստ մօտը կը գտնուին. Նախ կը մտնեմք Գայիանէի վանքը. Այս տաճար քանիցս նորոգութիւններ կրած է, այլ չի նուէրեան ճիշդ ժամականը ցուցնող ո և է արձանագրութեան չեմք հանդիպիր. Շէնքը շատ հաստատուն է, և տաճարի մէջէն կը բարձրանան 4 հատ քարէ սիւներ (1). Տեսնելու համար կուսին շիրիմը, սեղանին մօտ հարաւային կողմը՝ գաւիթի մը դրանէն ներս կը մտնեմք և ընդհուպ ձախ կողմերնիս, որմին տակը, կը նշմարեմք նեղ անցք մը, որ կ'առաջնորդէ գետնափոր նկուղի մը մէջ՝ ուր կը գտնուի կուսին նշխարքը. Զարմանալի է այս փոքրիկ նկուղն և ձեղունը այնքան ցած որ մարդ գրեթէ ուղիղ չկրնար կանգնիլ յոյրն. Նկուղին որմերէն միոյն ճիշդ տակը կը գտնուի կուսին գերեզմանաքարն, վրան ունենալով դարանաձեւ պարապ մէջոց մը. Երկու քահանայք նստած են առ ոտս շիրմին, որոյ վրայ ձգուած է մի ծածկոյթ, փոշւոյ թանձր խաւով մը պատեալ՝ և տեղ տեղ այրուելէն սեւացած ու ծակծկուած. Զոյգ մը աշտանակ ալ կը վառի Աստուածածնայ պատկերի մը առջեւ, և խնկաման մը՝ որոյ մէջէն ոլոր ոլոր կը բարձրանայ ծուխն անուշաբոյր. Սպասաւորող քահանաներէն տեղեկութիւն կը խնդրեմք ո և է արձանագրութեան մասին, և պատասխան կընդունիմք թէ՝ ոչ ինչ կար. Արդարեւ գերեզմանաքարը բոլորովին պարզ էր. ոչ գիր հեռք՝ և ոչ իսկ մի խաչանիշ կը նշմարուէր վրան. Ջեռքիս մոմը վառելով՝ անոր լուսոյն օգնութեամբ կրցի նշմարել վերամիջեալ դարանաձեւ պարապ միջոցին վրայ — որ ձեւացած է մեծ քարով մը՝ — գրանիշներ, որք սակայն տակէն վառուած մոմերու ծուխէն բոլորովին մրոտած՝ գրեթէ աննշմարելի դարձած էին. Թէ՛ չ մը մաքրելէ վերջ դիւրին է երեւակայելն որքան մեծ եղաւ զարմանքս երբ հետեւեալ երեւան ելաւ. «Այս է հանգիստ Գաղէսյի Պետրոսին». Բայց մաքրելու գործողութիւնը չարունակելով դիւրաւ զարմանքս անհետացաւ երբ կարացի յերեւան ածել նաեւ թուականն որ էր «Ռ Ճ Ա 1101». Անշուշտ՝ այս ուրիշի մը գերեզմանաքարն էր, և տաճարի նորոգութեան ժամանակ հոն դըրուած՝ փոխ չընելով չոքել վրայի արձանագրութիւնն. Երբ եղելութիւնը պատմեցինք Վանահօր՝ սա համառօտինին եւերինի կեսութէրէրէք «—Շուրասինը օգուլընէզ—» տէտի.

(1) Ընդհանրապէս այս կոյսի, ինչպէս եւ հին եկեղեցիներ, ամենքն ալ իրենց մէջ տեղը կ'ունենան չորս սիւներ, որ հայկական եկեղեցւոյ հնագոյն ձեւն է.

զարմանօք պատասխանեց թէ ցարդ երբէք նշմարած չէր այդ արձանագրութիւնն, և աւելցուց թէ՝ նոյն իսկ յաջորդ օրը պիտի ջնջել տար զայն. Այդ հոգը Վանահօր թողելով դուրս կելնեմք տաճարէն և կերթամք այցելել Շողակաթի վանքը որ հազիւ 5 վայրկենի հեռաւորութիւն ունի աստի.

Այս տաճար շինուած է ի թուին հայոց 1143, արդեամբ Աղամալին Նախիջեւանցւոյ. Սեղանին հարաւային կողմը, մատուռի մը մէջ, որմին ստորոտը կը գտնուի անանուն Նահատակ կոյսի մը գերեզմանն որոյ քարին վրայ մի պարզ խաչ փորուած է միայն.

Այժմ կ'երթամք Հռիփսիմէի վանքը, որ միւս երկու վանքերէն աւելի մեծ և հոյակապ է. Ըստ պատմութեան՝ Գրիգոր Լուսաւորչէ շինած է այս վանքը — ինչպէս և Գայիանէինը —, զոր ապա 618 թուին կը վերաշինէ կամ կը նորոգէ Կոմիտաս Կաթողիկոս.

Խորանին հիւսիսային կողմի մատուռն մէջ, նեղ անցքէ մը մտնելով կիջնեմք քարէ սանդուխի մը հինգ աստիճաններէն և ահա ինքզինքնիս կը գտնեմք աւելի փոքր մատուռի մը մէջ ուր մի կողմն, որմին ստորոտը գետեղուած է երանելի կուսին պարզ շիրիմը, որոյ առջեւ ծնրադիր կ'աղօթեն մի պառաւ կին. Գերեզմանաքարի վրայ բնաւ արձանագրութիւն չկայ, և ոչ իսկ՝ մի խաչանիշ. Գերեզմանին առընթեր դրուած են երկու ձուաձեւ քարեր — ուրաքանչիւր երկու բռունցք աւելի խոշոր —, որոց վրայ խաչանիշեր փորուած են. Պէտք է տեսնել սակայն՝ թէ ի՛նչպէս հայ կինը կամ հայ օրիորդը խանդաղատանօք իրենց կրծքերու վրայ կը սեղմեն այդ քարերը և կը համբուրեն զայն՝ այն հաւատքով թէ ատոնցմով ծածկուած է գլուխն երանելի կուսին, որոյ արեան բիծերն դարերէ ի վեր դեռ նշմարել կը կարծէ հայուհին այդ նուիրական քարերու վրայ.

Այս տաճարի մէջ կը գտնուի նաև Հօլանդացի Փրիմպայա կաթողիկէին շիրիմը որ 1104 մարտի 20 թուականը կը կրէ իւր վրայ. Կը հեռանամք աստի ալ, և մեր քայլերն կ'ուղղեմք դէպ յՕշական պատմական գիւղն, ուր հասնելու համար պէտք է ճեղքել անցնիլ Արարատեան դաշտի մի մասը. Մեր ճամբուն վրայ հաճոյքով կը դիտեմք աշխատասէր հայ մշակներն՝ այր, կին, տղայք ու աղջկունք որք բամպակի քաղ ընելով են զբաղուած. Թէև հոկտեմբերի մէջ եմք, այլ արեգական ճառագայթներն դեռ այնքան կիզիչ են որ ամառնային տօթագին ուրոյն պէս կընեղուինք տաքէն, հակառակ մեր հովանոցներու որք սակայն չեն կարող ըստ բաւականին պաշտպանել զմեզ. Մինչ այս մինչ այն, մի քանի ժամէն կը հասնիմք Օշականի այգիներու մէջ՝

(199)

ՉԷՎԱԾ ՎԷ ԳԸՍԳԱՆՃ ՉԷՎՃԷ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ
ԷՄԻԼ ՐԻՇԳՈՒՐԿ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ
ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Լինգօլն.— Տիմէք Մ. տը Գարմէյլ՝ գարուսընը Ճէյմսա աշըրգտան սօնըրա, արթըգ պիր տահա էվինէ այագ պասմամասընը աղ չօգ պիր նէզաքէթլէ հօճուզա ըէճա իթմիշ տիր.

Օ հալտէ Մ. տը Գարմէյլին պու մուամէլէսի՝ հէմ Ճէյմս իչիւն վէ հէմ տէ սիզինլէ պէնիմ իչիւն պիր հագարէթ տիմէք տիր. Պէօյլէ պիր սըրատա իսլիք ֆապրիգաճըսը չօգ զէնկին իմիշ աղ զէնկին իմիշ, պէնիմ իւզէրիմէ ֆարզ պիր չէյ տէյիլ տիր, պէն նամուս մէսէլէսինէ պագարըմ, վէ Մ. տը Գարմէյլտէն պու պապտէ պիր խզահաթ թալէպինէ քէնտիմի հագլը կէօրիւրիմ.

Լէօնթին եավաշ պիր սէսլէ իլէ.— Տօսթըմ, Ճէյմսը պու տէրէճէ իւթիզամ վէ միւտաֆէա խտէճէք պիր իշինիզ եօգ տըր. օ սիզին էվլատընըզ տէյիլ տիր.

Լինգօլն.— Պէն անը պանա ախրէթլիք էվլատ իթթիխազ վէ իմիտ վէրտիմ.

Լէօնթին.— Տօղրու տըր, լաքին Լէօնթին Տիւբրէնին տէ վէլէտը թապիիսի տիր. Վէ քիմ պիլիր, պէլքի Մ. տը Գարմէյլ պու սէպէպտէն տօլայը Ճէյմսը րէտտ իթմիշ տիր. Անըն իչիւն Մ. տը Գարմէյլտէն խզահաթ թալէպի նիյէթինտէ պուլընմայընըզ, զիրա եա պու խզահաթը սիզէ վէրմէք իսթէմէյէճէք տիր, եախօտ եէնի պիր հագարէթ ու մէզէլլէթէ տիւչար օլաճագսընըզ. Տօսթըմ, պու պէտպախթ իչէօ Լինգօլն խմինին նամուսընա տօգանըր հիչ պիր չէյ եօգ տըր.

«Ճէյմս՝ ինթիգամ թալէպ վէ թէտափիւսիւնիւ իթմիշ օլտուղընտան, պունըն ճէզա գըլ չէտտէտինէ տիւչար օլմուշ, վէ պաշընը էյիպ քէնտի քէնտինէ «գապահաթ պէնիմ տիր» տիմէքտէն պաշգա պիր չէյի գալմամըշ տըր».

Ամէրիգալը՝ իչէ կիրմէյէ հազգը օլմատըղընը անլատը, լաքին Ճէյմսըն բէտէրինի իսթինթագ իթմէք իչիւն ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթմէլիլէր օլտըղը զաննընտա պուլընտը.

Լաքին իսթինթագ իչիւն աղըզընը աչար աչմազ գէվճէսի Լէօնթին՝ պիրտէն պիրէ գօճասընըն սէօզիւնի քէսէրէք տէտի քի,

—Տօսթըմ, պէնիմլէ լութֆէն աղըր խզտիրապ իթթիրիկինիզտէ պէն սիզէ սէպէպի պէլտիրիմ, սիզ տէ պիր տահա պու մասալէ միւթէմաասիֆէտէն պահս իթմէմէյի պանա վաատ իթտիրինիզ,

«Հազգընը սէլպ իթմիշ օլմագ իւզրէ պու կիւն պիրինճի տէֆա օլարագ պունու պէնէ ուճութլարընըզտան, պունա պիր չէյ տէմէյիպ սիզէ ափվ խտէրիմ. Էկէրչի օղլումըն բէտէրինին իսմինի օ զէման սիզէ պիլտիրմէմիշ իսէմ, պու պապտէ ճէսարէթ տէ սիզէ պէյան իթմէմէկիմ տիր» տէտի. պու սէպէպլէր տէ էլան մէվճուտ պուլընմագտա տըր.

Մ. Լինգօլն՝ արթըգ խսրար իթմէյիպ գարըսընըն էլինի պուս խտէրէք պիր սուրէթը միւթէշէքքիրանէտէ.— Սէվկիւլիւմ Լէօնթին, աֆվ խտինիզ պանա.— տէտի.

Ճէյմս՝ տաիրէի նեզարէթտէն չըգըպ կիպի Շարգ ճիհէթի սթասիօնընա գօշտուղը սըրատա Մ. Լինգօլն՝ պէր միւթատ խօյլէնտէն սօնըրա «պուլըմարտըր» իլէ Շան-գ-էլիզէտէ կէզինմիշ, խանէսինէ ավտէթ խտիյօր իտի.

Մատամ Լէօնթին Լինգօլն՝ մէրգումըն զիհնինտէ պիր տիւշիւնճէ օլտըղընը միւշահէտէ խտէրէք.— Սիզի թասալը կէօրիւյօրըմ. աճապա պիր չէյ՞ մի ինֆիալ իթթիտինիզ . . .

Լինգօլն.— Ալիմ Ալլահ տէյիլ. լաքին Ճէյմսը տիւշիւնիյօրըմ. պու չօճուգ չօգ կէչմէյիպ պիր խապէր ալանագ վէ պունըն իւզէրինէ չօգ քէտէր խտէճէք տիր.

Լէօնթին.— Պէնի տիւշարը խսվթ ու տէհշէթ խտիյօրսունըզ. Տէտիյինիզ խապէր նէ՞ խապէր տիր.

Մ. Լինգօլն՝ Շան-գ-էլիզէտէ պիր պարագատան պիր կազէթա սաթըն ալմըշ օլտըղընտան, մէզքիւր կազէթայը աղըր աղըր ճէպինտէն չըգարտը.

Պու կազէթա՝ Ճէյմսըն տաիրէի նեզարէթտէ օգուտըղը այնը կազէթա իտի.

Մ. Լինգօլն՝ կազէթայը Լէօնթինին էլինէ վէրտի վէ բարմագըյլա ճէնագէ համտոհնինին էկրինի կէօսթէրէրէք «—Շուրասընը օգուլընըզ—» տէտի.

Մատամ Լինգօլն եալընըզ պիրինճի սաթըրլարը օգույընճա պուզ քէսիլտի, սէնըրը թութթը, պօղուգ պիր սէսլէ իլէ ինիլտի վէ կազէթա էլինտէն տիւշտի.

Մ. Լինգօլն՝ գարըսընըն իչպու քէտէրինէ պիր աղ թէսաճճիւպ խտէրէք, օղլունա տիրիգ խտիլէն զըղըն վէֆաթընտան տօլայը պու գատար միւքէտտէր օլմասընա սէպէպ նէ իտուկինի անլայամայօր իտի.

Մամաֆիհի պու միւթալէաթընը հիչ օրթայա չըգարմատը. կազէթայը էրթէսին ալըրգտան սօնըրա,

—Այըլտըմ, իւթի՞րմիսինիզ, օ ֆըրսայը պէն սիզէ օգույայը՞մ մը.— տէյիւ սիւալ խտինճէ, Լէօնթին պաշըյլա պիր ճէվապը մուվաֆֆագաթ իթա իթթիկինտէն, Ամէրիգալը՝ մալիւմիմիզ օլան ճէնագէ ֆըգրասընը աղըր աղըր օգուտը, վէ գարըսը տախի՝ գալպի սըգըլմըշ վէ կէօյսիւ գապարմըշ օլտըղը հալտէ կազէթայը տինլէտի.

Լէօնթին.— Ահ, պու նէ՛ տէհշէթլի չէյ.

Լինգօլն.— Էվէթ, պու հէմ չաղըրա եօլմէք օլմազ.

Լէօնթին՝ հէյէճանընը թէսքինէ մուվաֆֆագ օլարագ.— Տօսթըմ, չու կազէթայը լութֆէն պանա վէրի՞րմիսինիզ.

Լինգօլն.— Մաէլ մէմնունիյէ.

Լէօնթին.— Թէշէքքիւր խտէրիմ. Պու պէյիւք ֆէլաքէթ հագգընտա Ճէյմսա հիչ պիր չէյ սէօյլէմէմէլի, միւսքին օղլը գատար անտէն կիզլէմէլի. Նէ՛ չարէ, բէք չարուգ տույաճագ տըր.— տէտիքտէն սօնըրա Մ. Լինգօլնըն եանընտան միւֆարէգաթլա քէնտի օտասընա ավտէթ իթտի վէ կազէթայը կիզլի պիր եէրէ սագլատը.

Լէօնթին՝ քէնտի քէնտինէ.— Հանիյա քի Ճէյմսինէ պու աքշամ վէ եէ եարըն սապահ հիչ պիր կազէթա օգութմասա խտի.— տիյօր իտի.

Մէրգումէնին գաննընճա Բարիզին պիւթիւն կազէթալարը՝ մատամ տը Գարմէյլին վէֆաթընտան պահս խտէճէքլէր, վէ եախօտ հիչ օլմազսա անը իլան էյլէյէճէկլէր իտի.

(Տիւրլի-1)

որք առատապէս կարօտողներն խաչող, պարկուճ, խնձոր են։ Վերջապէս գիւղ հասնելով կը գտնենք աղջկանի եկեղեցին՝ ուր ամփոփուած է սրբոյն Մեսրոպայ մարմինն։ Այս եկեղեցին նախ՝ շինուած է 441 ամի Փրկչին. ապա 1640ին կը նորոգուի Փիլիպպոս կաթողիկոսի կողմէ, և 1878ին Գէորգ Դ. կաթողիկոսի ջանիւք ի հիմանց կը վերաշինուի սրբատաշ քարերով և չատ գեղեցիկ ձևով։

Այցելու համար Մեծ Հայրապետին գերեզմանը, կորաքամակ՝ կը մտնենք փոքրիկ նեղ դռնէ մը, կէջնենք քարէ սանդուխի մի քանի աստիճաններն, որ կ'առաջնորդէ Սեղանին ճիշտ տակը՝ փոքրիկ նկուղի մը մէջ, և ահա ինքզինքնիս կը գտնենք սրբոյն գերեզմանին մօտ։ Պատկառանօք կը մօտենամ ու կը ծնրադրեմ այն շիրմին առջև, և վայրկեան մը՝ մտօք կը սլանամ ոսկեդարու յիշատակաց մէջ։ Երևակայութեանս առջև, պատկառելի դէմքեր մեկզմեկու կը յաջորդեն. այլ այդ ամենուն մէջ, մի դէմք միայն կը փայլի առաւել պայծառ ու վեհաշուք, որ իւր ձեռաց մէջ մագաղաթեայ կտորի մը վրայ բռնած է Աստուածապարգև տառերն հայ լեզուին, իբրև մի նոր Մովսէս՝ որ Սինայ լերան բարձանց վրայէն իջաւ յուշիկ՝ Աստուածային օրինաց տախտակներն ի ձեռին։ Եւ բնազդմամբ շրթներ կը հպին ցուրտ շիրմին՝ որոյ տակ ամփոփուած է այն Մեծ մարդուն մասունքը։

Եկեղեցւոյ հարաւային կողմը, դանէն մի քանի քայլ հեռի, կիսաքանդ բերդի մ'աւերուածն ցոյց կուտան աւերեալ մատուռիկ մ'՝ ուր թաղուած է կըսեն, Վահան Ամատունին մարմինը, թէև որոշ գերեզման մը չը նշմարուիր հոն։

Օշական բերդի կէցն է գիւղին վարժարանն, որ սակայն դեռ փակ էր, ըստ տեղացւոց ուսուցչական մարմնոյն տոկալուն անկարօտ և անկերպարան վիճակին համար։

Տուներու թիւը 350ի մօտ է, և բնակիչք՝ բոլորն ալ հայ՝ հողագործութեամբ կը պարապին։ Հրաժեշտ կուտանք Օշականի ալ և ճամբայ կելնենք Տեղեր գիւղը երթալու դիտաւով. այլ նախ կերթանք Բիւրական բանած գիւղն, որ կը գտնուի Արագածի ստորին կողքին վրայ։ Դիրքը դաշտէն բաւական բարձր է, և ունի առատ ջրաբաշ մաքուր օդ ու քաղցրահամ ջրեր, որք Արագածի կողերէն կը բղխին և կուգան առատապէս ոռոգելու տեղացւոց արտերն ու գեղեցիկ այգեստանքը։ Գիւղին եկեղեցին, Ս. Յովհաննէս, պատկառելի հնութիւն մ'է։ Թէև շինութեան ճիշդ թուականը յայտնի չէ, և ոչ է արձանագրութիւն չկայ այս մասին, բայց եկեղեցւոյ դուռին ճակատը կը կարդամ արձանագրութիւն մ'՝ Բիւրականի երկու որոշ թաղերու միացումը պատմող, որ տեղի ունեցած է «ՆԼԳ—433» Թուին։

Բիւրականէն դէպ հիւսիս՝ լերան կողքերէն՝ շարունակելով մեր ճամբան 3 ժամէն կը հասնիմք Տեղեր գիւղն, որ Ներսէս Աշտարակեցիի օրով այս կողմերը եկած հաստատուած փոքրիկ հայ գաղթականութեան մը կողմէ հիմնուած է, հընոյն Տեղերի աւերակաց մօտ, որոց մէջ կանգուն մնացած է միայն հայաշէն եկեղեցի մը՝ կոպարագոյն քարով շինուած։ Երեք կաթուղիկէներ կը բարձրանան իւր վրայ՝ կիսովին կործանուած, իսկ զանգակատունը բոլորովին փլած է և բուն որմերն ալ տեղ տեղ մնասուեր են։ Թէև յարտաքուստ մի դուռ ունի, և մի եկեղեցի միայն կը կարծուի, այլ ի ներքուստ երկուքի բաժնուած է։ Դրան վերև գրուած է հետևեալ արձանագրութիւնն, զոր ճշդութեամբ կ'ընդօրինակեմ։

«ՈՁԱ—681»

«Շնորհիւն Աստուծոյ ես Մամախաթունս շինեցի զեկեղեցիս զմեծ և զփոքր ժամատունս յիշատակ ինձ և առն իմոյ Վաչէի իսկ բնակիչք Ս. Ուխտիս հաստատեցին մեզ ի տարին պատարագ ի տօնի Վարագայ Ս. Խաչին զամենայն զեկեղեցիքս մատաղով և սիրով իսկ որ զգրեալս խափանէ նա յաւ պատասխանի առաջի Յիսուսի Քրիստոսի Մխիթար գրիչ»։

Եկեղեցւոյ երկու մասերուն մէջ ալ, թէ՛ ամբողջ պատերուն և թէ քարէ հսկայ սիւներուն վրայ՝ կան բազմաթիւ արձանագրութիւններ, զորս սակայն դժբաղդաբար չկարացի կարդալ կիսովին ջնջուած լինելնուն համար։

Եկեղեցւոյ այս երկու մասերն հաղորդակցութեան մէջ դրուած են դուռով մը, ուսկից ներս մտնելով ինքզինքս կը գտնեմ ներքին մասին մէջ, որ աւելի մեծ է քան զմիւսն։ Այս մասին արձանագրութեանց մէջ կարացի կարդալ միայն հարաւային կողմի որմին քարերէ միոյն վրայ փորագրուած հետևեալ պարբերութիւններն. «Նաւակատեաց Ս. Տիրամայրն մատուցանի պատարագ ամենայն խորանս վա (թերևս՝ վան) սխաւթին մարբ (մայր) Մամա խաթունին շինողի եկեղեցւոյս»։ Խորանին քովերը կան երկու փոքրիկ մատուռներ որոց միոյն մէջ վարդապետի մը գերեզմանը կը գտնուի։ Բայց այս ներքին մասը բաւական մնասուած է, ուստի եկեղեցական արարողութիւնները փոքր մասին մէջ կատարելով կը բաւականան, ըստ ուրուն տեղացիք աղքատ լինելով, կարող չեն նորոգութիւններ կատարել տալ։

Տեղեր՝ 43 տունէ կը բաղկանայ և բնակիչքը ամենքն ալ մշակ են։ Սոյն փոքրիկ գաղթականութեան ծերունիները կը պատմեն թէ՝ եկած ժամանակնին իրենք արտաքսեր են խումբ մը թափառաշրջիկ մարդիկներ, որք իրենց խաչանց հետ բնակութիւն հաստատած էին այս եկեղեցւոյ մէջ։

Օրը տարաժամած էր, ուստի կը հարկադրուիմք գիշերը Տեղերի մէջ անցունել, ծծելով Արագածի զըրտագին՝ այլ մաքուր, կազդուրիչ օդն։

Վահան Գ. Կոլոտեան

ԻԼԱՆ

Բանկալթիէ վաղը Ս. Յակոբ խաստախանէսի Հոգաբարձութիւնը թարաֆընտան մաթպաամըզա կէօնտէրիլմիշ տիր։

Ս. Յակոբ Անկելանոցի Հոգաբարձութիւնը երախտապարտ սրտիւ խորին և ջերմ շնորհակալութիւն կը յայտնէ իւր համօրէն պատսպարելոց կողմանէ՝ այն ամէն գթասիրտ և բարեպաշտ անձանց, որք ինչպէս ի Ս. Ծնունդ Զատկի, նոյնպէս այս Ս. Ծննդեան տօնի առթիւ ալ՝ իրենց սրտաբուղխ նուէրներովն փութացին մխիթարել և սփոփել՝ ոչ միայն Անկելանոցիս մէջ պատսպարեալ հարիւրաւոր թշուառներն, այլ և մայրաքաղաքիս այլ և այլ թաղերուն մէջ գտնուող չորս հարիւրի մօտ չքաւոր և գթութեան կարօտ ընտանիքներն ալ՝ որոց բաշխուեցաւ ուտեստեղէն ի նախընթաց աւուր նորոյ տարւոյս։

Հասարակութեանս մէն մի անդամոց՝ որք գտանին ի մայրաքաղաքիս, ի գաւառս և յեւրոպա, այս կրկին հանգանակութեանց յօժարակամ մասնակցելն՝ մեծ ապացոյց մ'է ոչ միայն սոյն մարդասիրական ամենակարեւոր հաստատութեանս վրայ ունեցած համակրանացը, այլ նաև իւր առաջինի նախնեաց նուիրատու սրտերուն և բարեխնամ սովորութեանցն հետեւող ըլլալու փափաքանացը և եռանդեան, որոյ ամէն օր նորանոր փորձերը կը տեսնէ Հոգաբարձութիւնս թէ նիւթապէս և թէ բարոյապէս ամէն կարգի ազգայնոց կողմանէ, ի մեծ քաջալերութիւն իւր յանձնառեալ ծառայութեան։

Հոգաբարձութիւնս պարտ կը համարի նաև հրապարակաւ յայտնել իւր ջերմ շնորհակալիքն՝ Մեծ. Տեարց Ապտուլլահեան Յովհաննէս, Զէյիֆօչեան Սահակ, Թօլաեան Յովհաննէս, Թօլաեան Յովսէփ, Մանուէլեան Միհրան, Պէկլամեան Յովսէփ, Սամանճեան Յովսէփ, Քէչիչեան Մելքոն էֆէնտիներու և Ազնուափայլ Տիկին Տիրուհի Նուրիճանեանի, որք այս անգամուան հանգանակութեան գործոյն մէջ ալ՝ չխնայեցին Հոգաբարձութեանս իրենց կարեւոր աջակցութիւնն։

Հուսկ ուրեմն Հոգաբարձութիւնս ի դիմաց մայրաքաղաքիս հասարակութեան և ի դիմաց իւր բազմաթիւ պատսպարելոց՝ պարտ կը համարի խորին շնորհակալութիւն յայտնել առ Գեր. Գատըգիւղական Դիւանապետ Տ. Սահակ Ծ. վարդապետ Հաճեան, որ իւր այդքան բազմազբաղ զբաղմանց մէջ՝ Անկելանոցիս օգնելու քաղցր պարտաւորութիւնն ալ չմոռնալով՝ կրցաւ իւր ջանիւք հաւաքել հանգանակութեան ցուցակին մէջ տեսնուած գումարն՝ Սեբաստիոյ Բրդնիք գեղի պանդուխտ ազգայիններէ։ Բրդնիկցիք արդէն ծանօթ են Ազգիս իրենց աղքատասիրութեամբն, առատաձեռնութեամբն և մատուցած անքան օգտակար ծառայութեամբքն, որոց համար իրաւամբ արժանի եղած են միշտ հասարակութեանս համակրանացը և սիրոյն։ Փափաքելի է որ մեր ուրիշ գաւառացի եղբայրներն ալ հետևելով սոցա բարի և գովելի օրինակին՝ ջանան ըստ կարի օգնել և նպաստել Անկելանոցիս բարւոքմանը և յառաջադիմութեանը, որ իրենց միակ ապաստանարանն եղած է միշտ, և պիտի չդադրի ըլլալէ։

Ատենադպիր — Ատենապետ
Բոռն. Լուք. Ս[illegible] — Մէ. Մ[illegible]
18 փետր. 1891

⁂

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
Ի ՆՊԱՍՏ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԻ
ԾՆՆԴԵԱՆ Ս. ՏՕՆԻ ԱՌԹԻՒ

Գերերջ. Հոգևոր Տէր 540. Դահեկան.

Բարեգութ Տեարք, և ազնուասիրտ Տիկնայք.

Ազարեան Արիստակէս 540. Ազարեան Պետրոս 108. Ազարեան Անտոն 216. Ալլահվէրտի Յովհաննէս 540. Ալլահվէրտի Նազարէթ 108. Ալիքեան Անտոն 10. Ագճեան Տիրուհի Տիկին 10. Ալէմշահեան Եղիազար 10. Ալիքեան Ժագ 20. Ալէքսանեան Ալէքսան 20. Ալթունեան Յովսէփ 10. Աճեմեան Գէորգ 10. Անանեան տօգթօր Ջիվան 27. Աչճեան Պետրոս 20. Աչճեան Սահակ 20. Ապտուլլահեան Յովհաննէս 54. Ապտուլլահեան Եղիազար 50. Ապտալեան Յովհաննէս 108. Աւգերեան Գրիգոր 20. Աւգերեան Յովսէփ 10.

Բասքալի Լ. 108. Բասսէկա Ջէլիքս 20.

Գազազեան Նշան 540. Գազազեան Անտոն 20. Գալուստեան Տիրուհի Տիկին 20. Գասպարճեան Ալիք 20. Գարկաեան Մարկոս 80. Գարաեան Վիչէն 40.

Դանիէլեան Ստեփան 20.

Եսայեան Ջիվան 40. Եսայեան Թովմաս 54. Երամեան Կարապետ 20. Եարըմճեան Օննիկ 10.

(Տեւ.)

ՄՈՒՏԱՆԵԱ—ՊՐՈՒՍԱ
ՎԷ
ՊԱՆՏԸՐՄԱ—ՍՕՆԵԱ
ՇԸՄԷՆՏՕՖԷՐ ԽԱԹԹԼԱՐԸ

Պիրի Մուտանեատան Պրուսայա վէ տիկէրի Պանտըրմատան Սօնեայա գատար թէմտիտ խուտմէթ իւզրէ իմթիյազը Մ. Նակէլմաքերսէ վէրիլմիշ օլան իքի չըմէնտէֆէր խաթթընըն պու քէրրէ թէահիտ գըլընան մուգավէլէնամէսիյլէ չարթնամէսինին սուրէթի տիր։

Պանտըրմա—Սօնեա կիւնէյ տէմիր եօլ շարթնամէսի սուրէթի տիր։

(Տիւնքիւ նիւսխէմիզտէն մէպտուա վէ խիթամ)

26 մատտէ.— Սահիպը իմթիյազ՝ մէսարիֆի քէնտիսինէ աիտ օլմագ իւզրէ տէմիր եօլ պօյունճա թէլէկրաֆ տիրէքլէրի վէ թէլլէրի բէքզ վէ թէմտիտ իտէպիլէճէք վէ փագաթ պունլարը տէմիր եօլա թէալլուգի օլմայան մուխապէրաթը խուսուսիյէ տէ իսթիմալ իտէմէյէճէք տիր։ Մուխապէրաթը թէլէկրաֆիյէ իչիւն չիրքէթին իսթիմալ իտէճէյի մաքինալար՝ տէվլէթը Ալիյէ թէլէկրաֆ խանէլէրինտէ գապուլ վէ իսթիմալ իտիլէնլէրին այնը օլուպ, թէամմիւլ իթմէմիշ օլան վէ մահզուրտան սալիմ օլմայան մաքինալար վազ վէ իսթիմալ օլունմայաճագ տըր։ Տէվլէթը Ալիյէ տէմիր եօլ պօյունճա պիր թէլէկրաֆ խաթթը թէմտիտ իտէճէք օլուրսա, սահիպը իմթիյազըն թէլէկրաֆ տիրէքլէրինտէ բաշգա խաթլիլէճէք, վէ պու տիրէքլէր քիֆայէթ իթմէտիկի թագտիրտէ, եօլըն մուամէլէսինէ սէքթէ կէթիրիլմէքսիզին քէնտի մէսարիֆիյլէ տէմիր եօլ պօյունճա պաշգա տիրէքլէր բէքզ էյլէյէճէք, վէ տէվլէթ թէլէկրաֆլարընա պօզուգլուգ օլուրսա մուհաֆազասընը թէլէկրաֆ մէմուրլարընա պիլտիրէճէք, վէ տէվլէթ թէլէկրաֆ մէմուրլարընա ...

27 մատտէ.— Սահիպը իմթիյազ՝ միւհէնտիսլէրի տէմիր եօլա միւթէալլիգ մէքթուպլարընը Բօսթա նէզարէթինէ պիր կէօնտէրէճէք վէ Բօսթա նէզարէթի քէնտի վէսաիթիյլէ նագլ իտէճէք, վէ թէմտիտի օլունաճագ եօլըն ...

28 մատտէ.— Սահիպը իմթիյազըն մագամընա գաիմ օլմագ անօնիմ չիրքէթի՝ Օսմանլը օլաճագըննտան, ...

29 մատտէ.— Սահիպը իմթիյազ՝ խաթթը ասլիյէնին խիթամը ...

30 մատտէ.—Սահիպը իմթիյազ՝ ինշա օլունաճագ խութութըն հասըլաթը զայըը սաֆիյէսի սէնէվիյէսի՝ հաթթը վասաթի օլարագ քիլօմէթրօ պաշընա 15000 ֆր.ը թէճավիւզ իտէր իսէ, իշպու ֆազլայըն 100տէ 25ինի հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ թէսլիմ իթմէյի թէահհիւտ իտէր։

31 մատտէ.— Հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ խաթթըն սահիլտէն Աֆիյօն Գարահիսարընա գատար օլան գըսմընըն ինշա օլունուպ իշլէտիլէն պէհէր քիլօմէթրօսը իչիւն սահիպը իմթիյազա սէնէվի 13000 ֆր. հասըլաթը զայըը սաֆիյէ թէմին պույուրաճագ տըր։ Մէզքիւր տէմիր եօլ գըսմըն տա իշլէթմէ հասըլաթընըն սաւէ քիֆայէթի թագտիրինտէ ինշա օլը նըզ իշլէտիլէն պէհէր քիլօմէթրօ խաթթ իչիւն սէնէվի հասըլաթը զայըը սաֆիյէնին մըգտարըը 13000 ֆր.ա իքմալ իչիւն զիյատէ կէօսթէրիլմիշ վէճհիլէ մուամէլէ օլունաճագ տըր։ Եէօյլէ քի, մէզքիւր տէմիր եօլ գըսմըն իշլէթմէ հասըլաթը սէնէվի մայիթ իւյլթիմադ սէնէսի հի սաղաթը պուլունարագ, հասըլաթը զայըը սաֆիյէնին քիլօմէթրօ պաշընա 13000 ֆր.ա պալիղ օլմադըը թագտիրտէ եքսիք օլան հասըլաթը մէզքիւրէյի հիւքիւմէթը Սէնիյէ ճանիպինտէն չիրքէթէ իթմամ օլունուր։ Գօնեա վէ Անգարա վէ Իզմիր խաթթլարը տիրէքլէր վիլայէթլէրինտէն պաշգա թէվիքէթ թէմինաթ պուլունմայաճագ վիլայէթլէրին սէնէվի հասըլաթը վարիտաթը հաղզուզ տըր՝ հէտ իթաղ տըր։ Տէվլէթը Ալիյէ տէմիր եօլ գըսմըն իշլէթմէ սէնէլէրինտէ սէնէտ վէ Ալիյէն պէհէր սէնէ մէզքիւր թէմինաթ ... պէյյէլէ թէմինաթ վէ մուամէլէ պիտէ թէմին հասըլաթը սէնէլէրինտէ՝ իշլէթմէ մըգտարըը հասըլաթընըն պէյննէ պէտէլէ իչիւն քիլօմէթրօ պաշընա թէնզիլ պուլունար։ Իշպու տէմիր եօլըն պէհէր քիլօմէթրօ իչիւն թէմին իտիլէն մըգտարը վերտէ ... թէմինաթ մուամէլէսի սէնէլէրինտէ իքինճի սահիպը իմթիյազըն տէվիրէ ... Իշպու տէմիր եօլլարը թէմինաթը Ալիյէ՝ պէհէր սէնէ 40ար քիլօմէթրօ մէսաֆէ թամամիլէ պունլարա միւվազի տէմիր եօլլար ինշաօլ իչիւն սահիպը իմթիյազ իլա պուլունմայաճագ տըր։

Ֆի 12 ըէճէպ սէնէ 308
վէ ֆի 9 շուպաթ սէնէ 306.

Թարիխը թէաթի
ֆի 21 ըէճէպ սէնէ 1308
վէ ֆի 18 շուպաթ սէնէ 306

ՍՊՕԹ ԵՍԱՂԸ

Տէրսաատէթ 13 գեւն. 1888

Մ. Սգօթ վէ Մ. Պօֆա,

Սըֆաթը ըէսմիյէմ հասէպիյլէ սիզին քիրէճ վէ սօտա իրօֆօսֆիթլի Մօրինա պալըգ եաղընը թէճրիւպէ իթմէկ վէ սիւլէյման օլսամագտա իտիմ տէ, սիզ թէքլիֆ Թարաֆընտան վազը օլան թէճրիւպէլէրտէն վէ քէզա պիզիմ խասթախանէլէրտէ ... օգունտուգտան սօնրա պէն իմթիհանըմ եթմիշ տուր իճրա թէճրիւպէլէրտէն անլաշըլըրգընա կէօրէ, սիզին մէզքիւր թէրթիպինիզ խասթալար Թարաֆընտան վէ քիւչիւքլէր իլէ պիր խայլը ըղպաթ պէրա ֆէննը թէրթիպինէ կէօրմիւշ օլտուղը պիլէճէղիմ մուհասսէնաթ թէսլիմ իտէրիմ տիր։

Սէր Թապիպը հազրէթը Շէհրիյարի
ՏՕՔԹ. Լ. Լ. ՄԱՎՐՕԵՆԻ ՊԱՇԱ

Մուժտէրի խուրէ ըէսիլէրտէն։

Էրզրում, Սիվաս, Պիթլիս, Վան, Էնկուրէ, Տիյարպէքիր, Թրապիզոն, Մամուրէթ իւլ Ազիզ, Հալէպ վիլայէթլէրինտէ տախի ասայիշին պէրքէմալ պուլունտուղընը՝ ֆի 25 շուպաթ սէնէ 306 թարիխինտէ մահալլէրինտէն պա թէլէկրաֆ իշար օլունմուշ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթի Զըրաաթ վէ սըթաթիսթիգ միւտիրը ուսմանի սաաթ. Մէհմէտ Նուրի պէյ հազրէթլէրինէ րիւթպէի ուլա ...

Վան մօլլալըղը՝ Ապտուլլահ Նապլուսի հազրէթլէրինին թօրունլարընտան ֆազ. Մահմուտ էֆ.յէ,

Թարապլուսը Ղարպ մօլլալըղը՝ Պէյրութի էֆ. զատէ ֆազ. Իսմաիլ Ղալիպ էֆ.յէ,

Պաղտատ մօլլալըղը՝ տանիշմէնտ ֆազ. Մէհմէտ Ռիւշտի էֆ.յէ թէվճիհ պույուրուլմուշ տըր։

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Իսլահաթը ասքիյէ գօմիսյօնը ըիւքնի իհթիմալընտա ուսմուը ասքիյէյէ տաիր պու սէնէ նէչրի լազըմ կէլէմիյի հալտէ հէնուզ թէրթիպ իտիլմէմիշ օլան սըթաթիսթիգլէր հազըրլընտա իճրաի թէսրիգաթ էյլէմիշ, վէ հազըրլանէի ուսմուըէքի մահզուրսըզ ընտէլ թահգիգ իտիլէճէք հիմմէթ ինթիզամընը հասըլ իտէճէք թէտպիրլէր վէրիլմիշ տիր։

—Շամտա պազը թահգիգաթ իճրա իթմէք իւզրէ Պապը Սէրասքէրիտէն թային օլունան պիր մէմուր իլէ Շուրայը Տէվլէթ զալէմի սէր խալիֆէսի Մուսթաֆա պէյ հազրէթլէրինին մահալլը մէզքիւրէ կիտէճէքլէրի, վէ ուսմուը ասլիյէնին թէտգիգի զըմնընտա Պէյրութ, Շամ վէ Գուտուս պաշգա պիր միւֆէթթիշ կէօնտէրիլէճէյի իշիտիլմիշ տիր։

—Խաղինէի Մալիյէտէն ուսմուը Անալիյէ նէզարէթի գալէմլէրինէ եարըմ շար մաաշ իթա օլունմուշ տըր։

—Իզմիր բուսթամաթը հաշգըլընտա իճրաի թահգիգաթ զըմնընտա կէչէնտէ օլ թարաֆա ազիմէթ վէ ավտէթ իթմիշ օլան Ջէմիյէթը Րուսումիյէ ազալըղընտան Ջէլալ պէյ՝ օլ պապտա թանզիմ իթտիկի լայիհայը պու քէրրէ մէրճիինէ թագտիմ էյլէմիշ տիր։

—Թարապլուսը Ղարպա ազիմէթ իթմիշ օլան հէյէթը թէֆթիշիյէ՝ հէնուզ օրատան ավտէթ իթմէտիկի կէօրիւլէն լիւզում իւզէրինէ պիր միւտտէթ տահա օրատա գալաճագլարը թահգիգ էյլէտիկլէրի տիր։ Թարապլուսը Ղարպ վիլայէթինին հիչ պիր եէրինտէ մուխիլլը ասայիշ պիր հալ օլմատըղը՝ Թիւրքիա թահգիգաթը վագըասընտան տըր։

—Ջէյլիուն Պրունը խասթախանէսի թապիպը սանիսի գօլաղասը Լութֆի Տաքիր պէյ՝ պինպաշըլըգ րիւթպէսիյլէ Դնէր (Եէմէն) օրտուսու մէրքէզ խասթախանէսի թապաբէթինէ թային գըլընմըշ տըր։

—Կէչէն կիւն Սթամպօլտա Զինէ քաղարընտա պիր խան նէվրուզէնինտէն պիր բամպուգ պալէաչըլա պէքսապէր տիւչիւպ պաշը եարըլմըշ օլան Մէյվէհօշ կէօմրիւկիւ Համմալլարընտան Խասպութլը Պէքիր՝ տիւն Զապթիյէ խասթախանէսինտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

ԲՕԼ ՖՕՃԱՃԵԱՆ
ՍԹԱՄՊՕԼ ՃԷԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆԸ ԻԹԹԻՍԱԼԻՆՏԷ
Ն° 1 մաղազա

Գալաթատա Եուքսէք Գալտըրըմտա 80 նումէրօլը մաղազատա մուգիմ՝ կէօզ, ճէրրահըլըգա վէ եէնի տօղմուշ չօճուգլարըն իսթիմալինէ մախսուս ալէթ ու էտէվաթ սաթան Մ. Բօլ Ֆօճաճեան, միւշթէրիլէրինէ պիր սուհուլէթ օլմագ իւզրէ Սթամպօլտա Ճէլալ պէյ խանը իթթիսալինտէ Ն° 1 մաղազատա պիր մունթազամ շուպէ գիւշատ էթմիշ տիր։

Գունտուրաճը պաշըա մէգզիւր մաղազատա պուլունաճագ՝ սաթըլըգ ալէթ վէ էտէվաթընտան եարալար, գասըգ պաղլարը, չէրինկալար, չէքմէճէլէր, թէրմօմէթրօ վէ սաիրէ ուճուզ ֆիյաթլա սաթըլմագտա տըր։

Էնվայը ճինսի չիլինտէն վէ ալթունտան կէօզլիւքլէր տախի մէվճուտ տըր։

ՏՈՒԹՈՒՆԸ ՌՈՒՄՈՒՄԻՑԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Մէճլիս իտարէսինտէն կէլէն իլան

Տիւթիւնի Ռիւսումիյէի Օսմանիյէ Թահվիլաթը միւպէտտէլէսինին 15 նիւմէրօյը գուբոնլարը իւզէրինէ կէլէճէք մարտ 1/13տէն իթիպարէն 100տէ եարըմ ֆայիզ իթա օլընաճագը՝ Տիւթիւնի Ռիւսումիյէ մէճլիսը իտարէսինտէն իլան օլընըր:

Տէրսաատէթ 26 փէտր. 1891

* *

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Բաշքիթապէթտէն կէլէն իլան

Տիւթիւնի Ռիւսումիյէի Օսմանիյէ մէճլիսը իտարէսինին ալաֆր. փէտր. 26 թարիխլի իլանը մուճիպինճէ, Թահվիլաթը միւպէտտէլէնին գըրմէթը իթիպարիյէսի իւզէրինէ 100տէ քըրքթահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլընըր:

Գիւնտէնալէյհ ասհամը Թահվիլաթ՝ համիլ օլտըգլարը Թահվիլաթը միւպէտտէլէնին 15 նումէրօյը գուբոնլարընը պէրմիւճիպ պորտրօ քըազըտլարըյլա պէրապէր 1891 մարտ 1/13տէն իթիպարէն հէր հաֆթա բազար էրթէսի, չարշէնպիհ վէ բէնճշէնպիհ կիւնլէրի ալաֆր. սապահ սաաթ 10տան էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 2յէ գատար Պանգը Օսմանինին Մ/ամալթա Թարագըլար սօգագընտա քէաին իտարէխանէսինէ կէօթիւրմէլէրի լազըմ կէլիր, մէզքիւր գուբոնլարա մուգապիլ եսմանը ֆայիզին 10 կիւն սօնրա Թէէտիյէ օլընաճագընա տաիր քէնտիլէրինէ պիր իլմուխապէր իթա օլընաճագ տըր:

Տէրսաատէթ 28 փէտր. 1891

ՊԷՅՔԸՐ BAKER

Պէյօղլունտա Համալէ պէսլարի Նօ. 500 վէ Նօ. 241

[illegible]

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՕՊԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 10 մարտ

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	96-87
Օսմ. էսհամը աչըլըշը	19-37
» » գարանտը	19-37
» » Սէրի Ա	44-½
» » » Պ	25-⅛
» » » Ս	19-⅜
Օթօման 1871	099-
Օսմանլը Պանգասը	14-95
Ռուսիա իսթիգրազը	109-¾
Մըսըր տուր. մութթահըտէ	98-
» իմթիյազը	103-⅝
Տաիրա Սանիյէ Մըսըր	98-
Բօլիկա իսթիգրազը	102-¾
Պուլկար իսթիգրազը	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-47·40

Բարիզ 10 մարտ

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	95-42½
» » 4½ %	105-20
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլըշը	19-65
» » » գարանտը	19-75
[illegible]	
Սէրի Գ.	25-30
» Ս.	19-75
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	78·
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	353-75

» Գանգասը	631 25
Կրէտի Լիօնէ	810·
Կրէտի Ֆօնսիէ	1282-50
Ֆօնթուար տ'էսգօնթ	-
Սիւվէյշ ագսիօնը	2450·
Իթալիա էսհամը	94 95
Մըսըր ֆօնտ. մութթահըտէ	495
Բօօրէն Թիւրքի	437 50
Յունան 5 % 1879	458 25
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-25

Վիէննա 10 մարտ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	115-35
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի ֆի.	37·20
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	156-25

ԳԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Եահ. ում. տիւն ագչ. գար.	21-17
» » » էն եիւքսէք	21-18
» » » էն աշաղը	21-15½
Գու սաղլամ աչըլըշը գ. ք.	21-18
[illegible]	
» » » էն եիւքսէք	85·
» » » էն աշաղը	84-28
» » » աչըլըշը գ. ք.	85· 3
Սէրի Ա.	44-20
» Պ.	25-05
» Գ.	21-18
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	78-50
Աքչէ ֆարգը	8-
Րէճօր Ղըշ.	-
Հէվալէսիզ »	12 ½

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Կրէտի Ժէնէրալ	9-30
Սթամպօլ պանգասը	6 20
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	5-30
Թրամվայ	5-42½

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. Լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղըշ. Բէ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-15
Մէթալիք »	100-30
Պէշլիք »	103-
Ալթըլըգ »	103-
Ինկիլիզ Լիրասը	110-10
Ֆրանսըզ ալթունը	87-25
Բօլ	90-10
Կրէմից ալթունը	51-12
Կարգօն գայմէսի	7-70

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110-%
Բարիզ 3 այ վատէլի	22-90

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 37)

Նիզամիյէ Սարրաճխանէ անպարը իչիւն միւպայէա օլընմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնըլան ալթը պին գըյէի ճէտուխ էվրօքանըն սայունըյլա էվվէրիշլի վէ սարրաճխանէլէրինէ մախսուս իմալ էյլէտիքլէրի նիւմունէ կիպի պէյազ վէ սըրգը քէօսէլէնին պէհէր գըյէսի ճէտուխ օթուզ ղրուշա օլարագ Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ իլանը ախիրէ գատար միւնագասասընա տէվամ իտիլէճէյինտէն, ֆիյաթընըն Թէնզիլիյլէ իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընըր: 3—1

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 38)

Նիզամիյէ Սարրաճխանէ անպարը իչիւն միւպայէա օլընաճագ սէքիզ պին ատէտ սէմէր Թաճթասընըն պէհէր ատէտի օթուզ բարայա Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ, մարտը Ռումինին տէօրտիւնճիւ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլընարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վէրիլէճէյինտէն, իթասընա վէ պէշինճի կիւնիւ եիւզտէ պէշ Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընըր: 3—1

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճանիպը ալիսինտէն

(Նոմէրօ 39)

Պէզ ֆապրիգասի հիւմայունընտա մէվճուտ օլուպ ֆիրուխթ օլընաճագ խուրտա վէ աթիգ տէմիր պուխար գազանլարը վէ լէվհալարընըն պէհէր գըյէի ճէտուխ օն պէշ բարա օն սանթիմէ Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ, մարթը Ռումինին տէօրտիւնճիւ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւզայէտէսինին իճրասըյլա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վէրիլէճէք ֆիրուխթ օլընաճագընտան, ֆիյաթընըն զամմըյլա իշթիրասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընըր: 3—1

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 40)

Սայֆիյէ էլպիսէլէրի իչիւն գալըն բամպուգ պէզի
Թօփ 1000
Պէհէր Թօբու 62 ղրուշ.
8 կիրահ արըզընտա ասթարլըգ ամէրիգան
Թօփ 1100
Պէհէր Թօբու 63½ ղրուշ.

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչիւն միւպայէա օլընմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնըլան պալատա մուրագգամ իւլ մըգտար իւզէրինէ լէմ պէզլէր՝ ֆիյաթը մէվգուէլէրիլէ Թալիպլէրի եօհտէսինտէ օլուպ, մարթը Ռումինին պէշինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը պիլիճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վէրիլէճէյինտէն, իթասընա վէ էրթէսի կիւնիւ տախի եիւզտէ պէշ Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընըր: 3—1

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճանիպը ալիսինտէն

(Նոմէրօ 41)

Ինճէ արգա հավլուսը
ատէտ 500
պէհէր ատէտի 12 ղրուշ.
Ինճէ չըգմա բէշթիմալը
ատէտ 500
պէհէր ատէտի 10 ղրուշ.
Գալա սիյահ բէշթիմալ
ատէտ 1000
պէհէր ատէտի 8 ղրուշ.
Գալա չըգմա բէշթիմալ
ատէտ 1000
պէհէր ատէտի 8 ղրուշ.
Գալա արգա հավլուսը
ատէտ 1000
պէհէր ատէտի 8 ղրուշ.
Գալա եիւզ հավլուսը
ատէտ 1000
պէհէր ատէտի 2 ղրշ. 10 բարա.
Գալա պաշ հավլուսը
ատէտ 1000
պէհէր ատէտի 2 ղրշ. 10 բարա.

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչիւն միւպայէա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան պալատա մուրագգամ իւլ մըգտար էճնաս լէմ համմամ Թագըմլը՝ ֆիյաթը մուրագգամէլէրիյլէ Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ, մարթը Ռումինին օն պէշինճի կիւնիւնէ գատար միւնագասալարը պիլիճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, իթասընա վէ էրթէսի կիւնիւ տախի եիւզտէ պէշ Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընըր: 3—1

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 42)

Ասաքիրը Շահանէ լազըմէսի իչիւն միւպայէա օլընաճագ եիւզ եիրմի պին չէքիտէն եիւզ օթուզ պին չէքիյէ գատար հաթապըն իթասընա Թալիպ օլանլարըն՝ Թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր: 3—1

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճանիպը ալիսինտէն

(Նոմէրօ 43)

Միւպայէա օլընաճագը էվվէլճէ իլան գըլընան Էրէքլի մատէն քէօմիւրիւնիւն պէհէր ճէտուխ գանթարը օն պիր ղրուշ օն պէշ բարայա Թալիպի եօհտէսինտէ գալմըշ վէ գարարը գաթիսի վէրիլմիշ օլմագըլա, շուպաթը Ռումինին եիրմի սէքիզինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ սաաթ սէքիզէ գատար եիւզտէ պէշ Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն՝ մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր: 2—1

301 սէնէսի մարթը իպթիտասընտան 308 շուպաթը նիհայէթինէ տէկին իքի սէնէլիք օլարագ իճար խուլէճէսի վէ սէնէի հալիյէ շուպաթընըն 14իւնճիւ բէնճշէնպիհ կիւնիւ գարարտատէսի չէքիլիպ մահը մէզքիւրըն 23իւնճիւ ճումա էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէյի մուգատտէմա իլան օլընան Ատմալթընտա վագը ամիթ Թախմինա նէ մահալինին՝ կէօրիւլէն լիւզում իւզէրինէ Թէմտիտը միւզայէտէսի լազըմ կէլմիշ վէ գարարտատէնին 307 սէնէսի մարթընըն կինճի բազար էրթէսի վէ իհալէի գաթիյէսինին տախի 12նճի սալը կիւնիւ իճրասը գարարլաշտըրըլմըշ օլմագըլա, Թալիպ օլանլարըն՝ միւտտէթը մուհարրէրէ զարֆընտա Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Աչար վէ Ռուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի:

26 շուպաթ 306

Գազը քէսանըն պա իլամ մահքիւմունպիհ ալաճագլարընտան տօլայը մէրհում Ճէլալ պէյին եօհտէսինտէ օլուպ Թահթը հաճզէ ալընան մուգատտէմա Եանիա վէ էլէէմ Մանասթըր վիլայէթինէ միւլհագ Քէրէպինէ գազասընտա վագը Թախմինէն 4000 տէօնիւմ մըգտարը վէ տէրունինտէ 16 պապ չիֆթճի խանէսիլէ 3 պապ սամանլըղը վէ 4 տէօնիւմ պաղ վէ խարապ պիր պապ տէյիրմէնի հավի պիր գըթա չիֆթլիկին նըսֆ հիսսէսինին Թարիխը իլանտան իթիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէտէ ֆիւրուխթընա Թէշէպպիւս օլընաճագը Տէրսաատէթ Իճրամաթը Նիզամիյէ իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունըր:

26 շուպաթ 306

Մուհասէպէի Ումումիյէի Մալիյէ մուհասէպէճիսի սապըգ միւթէվէֆֆա Օսման էֆ.նին տէմիրի գըր տօնտա պիր բէտ արապա պէկիրի վէ պիր գօշում իլէ էվրօբաքարի պիր գութէ արապասը Խազինէի ճէլիլէի Մալիյէ Պէյթիւլմալ իտարէսի Թարաֆընտան մարիֆէթը շէր իլէ ֆիրուխթ օլընաճագընտան, պաւնլարըն իշթիրասընա Թալիպ օլանլարըն իտարէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընըր:

25 շուպաթ 306

Իմարաթը ամիրէ իչիւն միւպայէասընա լիւզում կէօրիւնէն 13100 գըյէի աթիգ եաղըն՝ չէրաիթը մէվգուֆէսիյէ վէ մէճիտիյէ 19 ղրշ. հիսապըյլա իճրա գըլընան միւնագասասընտա պէհէր աթիգ գըյէսի 8 ղրշ. 5 բարատա Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ, վէ շուպաթըն 27նճի չարշէնպիհ կիւնիւ սաաթ 10տա գատար հէր գաչ բարա վէ էրթէսի բէնճշէնպիհ կիւնիւ քէզալիք սաաթ 10տա գատար 100տէ 5 Թէնզիլ օլունըր իսէ գապուլ օլունաճագընտա պինաէն, նօգսանըյլա իթայա Թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիյատէ մալումաթ ալմագ իսթէյէնլէրին՝ մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի:

25 շուպաթ 306 3—3

MANQUE DE FORCES
Anémie — Chlorose
LE FER BRAVAIS
Expérimenté par les plus grands médecins du monde, il passe immédiatement dans l'economie sans occasionner de troubles. Il recolore et reconstitue le sang et lui donne la vigueur nécessaire.
Se DÉFIER des IMITATIONS et CONTREFAÇONS
SE TROUVE DANS TOUTES LES PHARMACIES.
Gros: 40 & 42, rue St-Lazare, Paris.

NEVRALGIES Պաշ ագրըլարը, միյանէ պիւզիւլմէսի վէ պիլճիւմլէ սընըր խասթալըգլարը Տօգթ. ԳՐՕՆԻԷՆԻՆ ԲԻԼԻԻԼ ԱՆԹԻՆԷՎՐԱԼԺԻԳ Թապիր օլընան հապլարը վասէթասըյլա շիֆաբէզիր օլուր.—Գութուսը 3 ֆրգ.—Իւնիօն տէ Ֆապրիգան Նամ ֆապրիգաթօրլար ճէմիյէթինին Թէէմինաթ տամկասը Թալէպ իթմէլի.— Տէբօզիթօսը՝ Բարիզտէ Մօնժ սօգագընտա 23 Նումէրօյը ՐՕԳԻՔԷ էճզախանէսի տիր: Իշպու իլաճ՝ Սթամպօլտա Մէզիքի վէ Գումբ. էճզա մաղազալարընտա վէ պիլճիւմլէ մունթազամ էճզախանէլէրտէ սաթըլըր.

ԳԼՕԲԻՒՍ ԷՃԶԱ ՏԷԲՕԶԻԹՕՍԸ
Ժ. ԱԼԷՔԵԱՆ
ԳԱՀԻՐԷՑԷ ՆԷԶԱՐԷԹ ՃԷԼԻԼԷՍԻ ՄԻՒԹԷԱՀՀԻՏԻ
Էճզախանէմի իքի սէնէտէն պէրու Եէնի Ճամիտէն Գալաթէ Գաբուսընտա Ճէլալ պէյ խանընըն ալթընտա 2 նումէրօյը մաղազայա նագլ իթմիշիմ տիր: Միւտտէթը մէզքիւրէ զարֆընտա մաղազամը քէնտի սըրքը տախիլինտէ զայէթ մունթազամ պիր մաղազայա իֆրաղ ու Թահվիլ իթմէք իչիւն էլտէն կէլէնի տիրիղ իթմէմիշիմ տիր: Օրայա միւրաճաաթ իտէնլէր՝ էմթիասընըն նէֆասէթինտէն վէ ֆիյաթլարըն էհվէնիյէթինտէն բէք զիյատէ խոշնուտ օլաճագլար տըր: Էճզախանէի մէզքիւրտէ Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա վէ Ալէմանիանըն մէշհուր Թիճարէթ էվլէրի էճզալարը, քիւլլիյէթլի Լօմպարտա վէ Բէլէտիէ «սիւլֆաթ տը քինին», Նօրվէկիա խալիս պալըգ եաղը, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ հապ իլաճլարը [սբէսիալիթէ], Տէրսաատէթտէ պուլընանլարըն էն չօղը օլմագ իւզրէ մէքթէպլէր իչիւն ֆէննը քիմեա ալէաթ ու էտէվաթը, գույումճըլըգա վէ «կալվանօփլասթիէ» մախսուս ալէաթ վէ էճզալար, մէշհուր գօնեագ ֆապրիգալարը գօնեագլարը, Պօրտօ վէ Մալակա շարապլարը, Էվրօբա մատէն սուլարը, հուրուֆաթ տէօքմէճիլէրի իչիւն «նիքէլ» վէ «անթիմօն», ճէրրահըլըղա միւթէալլիգ հէր նէվի լաւազիմ էտէվաթ, սըհհաթ տիւքքեանլարընտա գուլլանըլաճագ լէվազիմաթ, թօբտան սաթըլմագ իւզրէ պօշ շիշէլէր, տաֆիի Թէաֆֆիւն (անթիսէբթիգ) ուսուլի իւզրէ Թէրթիպ օլունմըշ Լիսթէր բամպուգլարը վէ ղայրիհիւմ պուլընըր:
Հէր Թարաֆտան սըբարըշ գապուլ օլունըպ տօղրուճա իրսալ օլունըր, վէ միւշթէրիլէրին պիթթէճրիւպէ միւշահէտէ իթտիքլէրի իւզրէ, ուզագ մահալլէրէ կիտէճէք օլան մալլար քէմալը տիգգաթ վէ իհթիա իլէ եէրլէշթիրիլիր:
Մաղազամտա Էվրօբատան խասսէթէն կէթիրթտիրիլմիշ վէ ազամ աշը իչիւն եարըլմըշ մաճուն տախի պուլընըպ, պու մաճունի՝ պաղչէպանլարըն վէ պաղչէ մէրագլըլարընըն իչինէ բէք զիյատէ եարար:

ԱՆԹԻԲԻՐԻՆ ԷՖԷՐՎԷՍԱՆԹ
ԼԸ ԲԷՐՏՐԻԷԼ
Էնվաի ագրը, պաշ ագրըսը վէ տէնիզ Թութմասընտա զարզը բըղաճը պիր իլաճ տըր: ԻՆՖԼՈՒԷՆԶԱ վէ ՏԱՆԿ ՍԸԹՄԱՍԸՆԸ տախի տէֆ իտէր:
Պու իլաճըն իսթիհմալընտէն հասըլ օլան գայտէ էտ ագրըսը վէ իւրէք չարպընթըսը կիպի ֆէնալըգլարը տէֆ իթմէք իչիւն մէզքիւր իլաճա ԱՍԻՏ ԳԱՐՊՕՆԻՔ գաթըլմըշ:
Բարիզտէ ԼԸ ԲԷՐՏՐԻԷԼ վէ ԳՈՒՄԲ. վէ Էճզախանէլէրտէ.

EMULSION SCOTT
(ՍԳՕԴԻ ՕՀԱՐԸԿ)
ՄՕՐԻՍ ՁԿԸՆ ՁՈՒԹ ԻՒՂ
Իփոֆոսֆիթ ով շոմ և սօտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՕՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք.

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մօրիս ձկան ձուէն իւղէն բոլոր յատկութիւններէն զատ, իփոֆոսֆ. սօտայի յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողճռութիւնը
Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.
Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով:
Սթամպօլ աճէնթէսի Համմէր վէ Հիրշէլ

ԲԱԹՐԻՕԹԻԳ
ԷՕՄԻՒՐ վէ ՀԱՐԻԳ ՍԻԿՕՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
PATRIOTIC LIFE AND FIRE ASSURANCE COMPANY
1824տէ Թէէսիս օլունմըշ.

Սէրմայէսի	Ինկ. Լիր.	1,500,000
Թէէտիյէ օլունմըշ սէրմայէսի	» »	121,984
Իհթիյաթ աքչէսի	» »	250,000

Իշպու գումբանեա ֆայիտէլի շէրաիթ իլէ հէր նէվ հայաթ, էշեա վէ մալ հարիգ գազալարընա գարշը սիկօրթա իտէր.
Ումում մէմալիքը մահրուսէի Շահանէ միւֆէթթիշի
ԱԼՓԻՐԹ ՀՕՖՄԱՆ
Սիկօրթա ագտ իթմէք վէ Թաֆսիլի մալումաթ ալմագ իսթէյէն զէվաթ՝ գումբանեանըն Տէրսաատէթ շիւպէսի միւտիրի ՄԻՀՐԱՆ Ց. ՍԱՐԸԵԱՆ-ա միւրաճաաթ էյլէմէլի տիրլէր.
Սթամպօլ, Գալաթէ-Գարագէօյ էմթաա կէօմրիւկի գարշըսընտա Նօ. 27.

HAMBURC MUNICH UNITED
ՀԱՄՊՈՒՐԿ վէ ՄԻՒՆԻԽ
ԵՍՆԿԸՆՍԱ ԳԱՐՇԸ
ՄԻՒԹԹԷՖԻԳ ՍԻԿՕՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱԼԱՐԸ

Մէրմայէ	Ֆր—նգ	5,000,000
Իհթիյաթ աքչէսի 1889 յունիոս սօնընա գատար	»	5,604,722
Սէնէվի հասըլաթ » » »	»	12,775,779

Պու շիրքէթլէր՝ ՔԷՖԱԼԷԹԸ ՄԻՒԹԷՖԱՔԻԼԷ ԻԼԷ վէ էհվէն ֆիյաթլա մաղազալար վէ խանէլէր վէ պունլարտա պուլունան մալ վէ էմթաա վէ էշեա սիկօրթա իտէրլէր.
Տէրսաատէթտէ վէքիլը մութլագ
Սթամպօլտա Գալաթէ Գաբուսընտա Անանիատի խանընտա ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

ՖՐԱՆԳՖՕՐԹՈՒԱԶ
ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՕՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
Սէրմայէ ֆրանգ 6,250,000 Իհթիյաթ աքչէսի ֆրանգ 1,270,300
Պու Գումբանեա՝ վափօր վէ եէլքէնլի կէմիլէրէ եիւքլէտիլէն էմթաա վէ մալլարը վէ բօսթա վէ Նագտիյէ գումբանեալարընա Թէսլիմ օլունան զիյգըյմէթ էշեա վէ աքչէ կրուբօլարընը էհվէն ֆիյաթ վէ շէրաիթլէ սիկօրթա իտէր: Էշեայի մէզքիւրէ իւզէրինէ մէպալիղը քիւլլիյէ սիկօրթա իտէպիլմէք իչիւն պու Գումբանեա՝ Էվրօբատա 13 էմին սիկօրթա գումբանեասըյլա պիրլէշմիշ օլուպ, մուխասսաթը մէզքիւրէնին սէրմայէ վէ իհթիյաթ աքչէսի
100,000,000 ֆրանգտան զիյատէ տիր.
Թէքմիլ Թիւրքիա իչիւն վէքիլը մութլագ